

SO KAMLA PE TE ADŽIKERAV TARI KOMISIA BAŠ ARAKHIBE TARI DISKRIMINACIA?

MAJGEČI KO ROKO TARO 90 DIVESA TARO MOMENTI TAR ANGLIHRAMINAKORO DEIBE, I KOMISIA KA BIČHALEL GNDIPE BAŠ AGJAARVAKERDI DISKRIMINACIA DŽI MANDE THAJ DŽI ODOVA MUJAL KASTE DAVA I ANGLIHRAMIN THAJ TE DIKHLJA DISKRIMINACIA, KA DEL REKOMANDACIA BAŠI CIDLJARIBE E NIJAMESKORO PHAGIPE.

SO KAMLA PE TE KEREL ODOVA KOVA DISKRIMINIRINGJA MAN I KOMISIA TE DIKHLJA DISKRIMINACIA?

KAMLA PE TE CIDLJAREL E NIJAMESKORO PHAGIPE KO ROKO TARO 30 DIVESA TARO DIVE KANA SINE LENDI I REKOMANDACIA, SAR THAJ BAŠ ODOVA TE DEL HABERI E KOMISIAKE.

KOMISIA BAŠ ARAKHIBE TARI DISKRIMINACIA

 Bulevar „Dimitar Vlahov“ (thana taro MRTV, 20. kati)

 (02) 3232-242

 contact@kzd.mk

 www.kzd.mk

FB: [@AntidiscriminationMK](https://www.facebook.com/AntidiscriminationMK)

JEKAJEKHIPE SARINENGE!

O demokratikane sasoitnipa, sar so si amaro, formirinena buteder institucie kola kamla pe te čaljaren o zaruria taro sa o dizutne. E nijameskoro radžipe, akale haljovinate, haljovkerela isipe zorale mehanizmoja kola šajdakerena e ničeskere nijaminenge te oven jekajekhutne sarinenge biathinaleste taro amare turlipa.

I Komisia baš arakhibe tari diskriminacia si jek tar odola institucionalnikane direkoja kola paše dži jek dešberšipe, bare samalipaja dikhena so šaj majbut te ovel kerdo o resipe dži nijami e viktimenge tari diskriminacia ko sa o segmentija taro sasoitno dživdipe.

Poodorigate, ko haljovibe e ničekerinencar taro Kanuni baši mujalkeribe thaj arakhibe tari diskriminacia taro 2010 berš, denden si konkretnikane haljovkeriba sar šaj te arakhen tumare nijamia phanle e diskriminaciaja thaj jekhajekhipaja anglal akava biathinalo ekspertikano badan.

SO SI DISKRIMINACIA?

DISKRIMINACIA SI SAKOVA BIHAKOSKORO NIJAMALO JA FAKTIKANO, DIREKTNO JA INDIRECTNO KERIBE TURLIPE/VAVERIPE JA BIJEKAJEKHUTNO NESAVE BUKJAKORO KERIBE JA BIKERIBE (CIDLJARIBE, LIMITIRIBE JA DEIBE ANGLUNIPE) BAŠO NESAVE DŽENE JA GRUPE.

UPRI FUNDA TARO SO NEKO ŠAJ TE DISKRIMINIRINEL MAN?

UPRI FUNDA TARO POLI, RASA, MORTIKAKIRI RENKA, PREPERIBE KI MARGINALIZIRIME GRUPA, ETNIKANO PREPERIBE, ČHIB, RAŠTRALIPE, SOCIALNIKANO DARHI, RELIGIA JA DINESKORO PAKJAVIBE, EDUKACIA, POLITIKANO PREPERIBE, PLESUTNO JA SASOTINIKANO STATUSI, GOGJAKORO JA BADANESKORO BIŠAJDIPE, BERŠA, FAMILIAKORO JA PRANDINAKORO HALI, MALESKORO HALI, SASTIPASKORO HALI JA SAVI TE SI AVER FUNDA.

SAR ŠAJ TE DISKRIMINIRINEN MAN?

DIREKTNO

SAVO SO SI RESARINAJA LEIBE, RUMIBE JA LIMITIRIBE O JEKHUTNO ANGIGARIBE JA HOŠIBE O MANUŠIKANE NIJAMIA THAJ FUNDVNE TROMALIPA, KOMPARIROME E TRETMANEA KOLE SI JA KA ŠAJ SINE TE OVEL AVERE DŽENE KO JEK JA ESAVKE ŠARTIA.

INDIREKTNO

- KANA MAN JA NESAVE GRUPA KOLATE PREPERAVA, KA ČHIVEN KO BIŠUKAR HALI KOMPARIROME AVERE DŽENENCAR JA GRUPAJA DŽENE, ANIBAJA JAKHDIKHE NEUTRALNIKANE NIČEKERINA, KRITERIUMIA JA LELJARIBAJA ANGLEDERKERDE PRAKTIKE.
- KANA BILAČHIPAJA JA PERAVKERIBAJA ČHIPOTINELA PE KORI MANDE JA KORI GRUPA KOLATE PREPERAVA THAJ ODOLEA SI RESARIN TE TELJAKEREN MAN JA TE KEREN DARAVKERIBASKORO, PERAVKERIBASKORO JA BIAMALIKANO MAŠKAR.

- KANA MAN, DŽIKOBOR SI MAN GOGJAKORO JA BADANIKANO BIŠAJDIPE, IRADAJA KA BIŠAJDAKEREL PE JA KEREL PE PHARO O RESIBE DŽI SASTIPASKORO ARAKHIBE, MEDICINAKORO TRETMANI JA ILJAČIA/DRABA, REHABILITACIAKERE BUKJA JA NAPIA KO HALJOVIBE MIRE ZARURENCAR, HARNJAKERIBE O NIJAMI KI PRANDIN THAJ FORMIRIBE FAMILIA, HARNJAKERIBE O NIJAMI KI EDUKACIA, KI BUTI THAJ NIJAMIA TARO BUKJAKIRI RELACIA, KANA NANE TE LELJAREN PE NAPIA BAŠI CIDLJARIBE O BIRESIBE, DURUST LELJARDO ADAPTIRIBE BAŠ INFRASTRUKTURA THAJ THAN, ISTEMALEKRIBE PUBLIK RESIPASKERE RESURSIA JA THANLEIBE KO PUBLIKANO THAJ SASOITNIKANO DŽIVDIPE.

- KANA CIDAVA ZIJANALE PALPALUNIPA KANA AVAZIKERGJUM, ŠURAKERGJUM ČHIPOTA JA TAZDIVIKERGJUM BAŠI DISKRIMINACIA.

KOLE UMALATE ŠAJ TE OVAV DISKRIMINIRIME THAJ TE OVEL MAN NIJAMI TE DAV ANGLIHRAMIN DŽI KOMISIA?

ŠAJ TE DAV ANGLIHRAMIN DŽI KOMISIA BAŠ ARAKHIBE TARI DISKRIMINACIA DŽIKOBOR SIJUM DISKRIMINIRIME KI SAVI TE SI UMAL, DURUST KI UMAL TARI BUTI THAJ BUKJAKERE RELACIE, EDUKACIA, SOCIALNIKANO PROTEKTIRIBE SAIKERINDOR THAJ I UMAL TARO SOCIALNIKANO ARAKHIBE; SASTIPE, NIJAMIADALATIBE THAJ VASTLEGARIBE; KHERUTNIPE; PUBLIK INFORMIRIBE THAJ MEDIUMIA; RESIBE DŽI ŠUKARIPA THAJ SERVISIA; THAJ AVER UMALA LIPARDE KANUNEA.

SO KAMLA PE TE KERAV DŽIKOBOR NEKO DISKRIMINIRINELA MAN?

TE DAV ANGLIHRAMIN DŽI KOMISIA BAŠ ARAKHIBE TARI DISKRIMINACIA MAJGEČI KO ROKO TARO TRIN MASEK TARO MOMENTI KANA DISKRIMINIRINGJE MAN.

SAR TE DAV I ANGLIHRAMIN?

HRAMOME JA MOSAR, PLESUTNO/KORKORI KI KOMISIA BAŠ ARAKHIBE TARI DISKRIMINACIA, POŠTAJA, TELEFONEA, ELEKTRONIKANE POŠTAJA JA ELEKTRONIKANE FORMAJA KI INTERNET PATRIN TARI KOMISIA. NA POKINENA PE NISAVE TAKSE JA DŽIPHERINA BAŠ ANGLIHRAMINAKORO DEIBE.

KI SAVI ČHIB TE DAV I ANGLIHRAMIN?

- KI MAKEDONIKANI ČHIB;
- KI ČHIB SAVA LAFIKERENA LA MAJBUT TARO 20% TARO DIZUTNE;
- TE DŽIVDINAJA KI JEKHIN TARO LOKALNIKANO KORKORIRADŽIPE KOLATE MAJHARI 20% TARO DIZUTNE LAFIKERENA OFICIALNIKANI ČHIB TURLI TARI MAKEDONIKANI ČHIB, ŠAJ TE ISTEMALKERAV SAVI TE SI TAR OFICIALNIKANE ČHIBJA THAJ LAKORO LIL KOLA ISTEMALKERENA PE KI JEKHIN TARO LOKALNIKANO KORKORIRADŽIPE, A I KOMISIA KA DEL MAN DŽOVAPI TRUJAL KI MAKEDONIKANI ČHIB, THAJ AKALE ČHIBJATE.

SO KAMLA PTE TE DAV E ANGLIHRAMINAJA?

SA O FAKTIA THAJ TAZDIVIA KOLENGE GNDINAVA KAJ DŽANA KI RIG BAŠ ATESTIKERIBE I DISKRIMINACIA.